

Savaitinis Laikraštis
ŽVAIGŽDĖ
 Išėina kas Pėtnytį.
 Kaštuoja ant metų \$2.00,
 Lietuva 3 rub., Susivien.
 L. R. K. A. spausdina \$1.50.

ADVERTISING PRICES:
 1 col. 100 words \$0.50
 1 col. 200 words 1.00
 1 col. 300 words 1.50
 1 col. 400 words 2.00

Korespondencijas ir pinigų
 siuntiant reik adresuoti:
ZVAIGŽDĖ, Shenandoah, Pa.

The Lithuanian Weekly
"ZVAIGŽDĖ" — THE STAR
 published every Friday at 15 West
 Oak St., Shenandoah, Pa., by Lithuanian Catholic Publishing Co.
 Rev. A. Mikšas, Pres. and Sec'y.
 J. Skirmunt, Treas. and Editor.

Subscription \$4.00 a Year
 to members of "R. C. A. of A." \$1.50

Rates of Advertising:
 One inch once ..... \$ 0.50
 One inch one month 1.00
 One inch per year 15.00

All communications must be addressed:
ZVAIGŽDĖ, Shenandoah, Pa.

OFFICIAL PAPER OF LITHUANIAN
 R. C. ALLIANCE OF A.

Savaitinis Katalikiskasis Laikraštis, Organas Susiv. Lietuviu R. Kataliku Amerikoje

Entered as second-class matter Dec. 19, 1909, at the Post Office at
 Shenandoah, Pa., under the Act of Congress of March 3, 1879.

Nr. 37

SHEANDOAH, PA., 11 D. RUGSEJO (SEPTEMBER) 1908 M.

Metai VIII.

Iš Visur.

RUSIJA.

Perpilni kalėjimai.

Rusijos kalėjimai teip prikimšti žmonių, kad kurie norėtų atsėdėti savo bausmės, tai turi net ir ištekingiausias upytas, o ir ne su tuošiomis, kreiptis, kad surastų jiems vietą. Nekuris Ivan Popov, laikraščio reporteris, jau visi metai laukias vietos kalėjime, nuyko pas nekuri jenerolą su meldimu palidodymo i kalėjima. Jenerolas bet atsakė teisingai, kad su vargu išsirūpiu vietą kalėjime savo gimnaitel, kuriai nežilgioji reikišia laikyti kvotimai ir reikišia atsėdėti bausmės pries mokslo metus. Tai bent šalis, kurioje ne kalėjime nėra vietos.

Peterburgas, 7 Rugsejo. Iš Rusijos išplaukė 12 mediciniskų delegatų i terptautinį gydytojų kongresą, kuris įvyks Washington'e 21 d. Rugsejo. Delegacijai vadovauja daktaras Vladimiras, Rusijos medicinoskų biuro sekretorius, ir daktaras Unterberger, ir dvi moters gydytojos.

CHARKOVE liko apipletas stoties viršaitis, einantis i banką su keliais tukstantais rubliu. Plėšikai suimti.

DORPATE (Rusijoje) seržantas ir 6 policistai pasmerkti metams kalėjimam už tai, kad nežmoniskai kankino vietinio kalėjimo kalinius, norėdami išgauti nuo jų prisipažinimą užmestoje kalteje.

RYBINSKE yra vaikų prieglauda. Tos prieglaudos globėjas — p. Makarov'as, rusas, 65 metų amžiaus žmogus. Jis yra jenerolas ir vyresniausias gubernijos gydytojas, visų mylimas ir gerbiamas. Savo prieglaudoje tikras tėvas, retą dieną nenuėsdavo mergaitės cukierku. Dabar jis išvažiavo su reikalais i Peterburgą. Po jo išvažiavimo ne kas pasirodė: vienuolika mergyčių nuo 7 iki 8 metų amžiaus praradusios savo nekaltyste ir... visas jas išžagino prieglaudos globėjas — senis jenerolas. Tai tokie Rusijos valdininkai... Dabar eina tyrinėjinai.

Mokytojai turi pasitraukti.
 Universitetų i žemesniu įstaigų mokytojai bet profesorai, prigulinti prie konstitucinių demokratų partijos, gavo įsakymą nuo švietimo dalykų ministerio, kad

atsiskaitų nuo mokytojų arba atsiskirtų nuo minėtosios partijos. Bet gi jau per siaurali.

Nusižudymai.
 Niekuiomet Rusijoje tiek žmonių nenusižudavo, kaip po revoliucijos meto. Viename tik Peterburge Liepos mėnesyje nusižudė 174 žmonės.

Suomijos parlamentas.
 Suomijoje (Finlandijoje) jau susirinko naujai išrinktas parlamentas, bet ar jam geriau eisis, kaip pirmamjam, yra labai abejotina. Kaip žinoma, caras suardė pirmąjį suomiečių parlamentą užtai, kad jame buvo per daug atstovų priešininkų Rusijos valdžiai, socialistų ir radikalų. Caras tikėjo, kad ant rinkimai atsitys i parlamentą ramesnius delegatus. Bet tame apsiriko, nes dabar susirinkę parlamentas yra beveik toks jau, kaip ir paardytasis: yra jame didžiama Rusijos valdžios priešin, socialistų ir kitų radikalų.

Rinkimuose balsai šitaip pasidalino:

Soicjalistai	165,823
Senų suomų partija	45,000
Jaujų suomų partija	25,520
Svedų partija	22,226
Agrariška unija	6,747
Tikėjimiska darbininkų partija	4,000

Patėmyti reikia, kad moteris balsuotojos beveik visos naudojosi iš savo balsavimo teisiu, o vyrai labai apsilėdavo: ant šimto balsuotojų beveik 40 suvis nenuejo balsuoti; mat jie teip tankiai apvilni valdžios pažadėjimais, suvis jau nieko ant jos nepasitiki.

Kebliausias klausimas naujam parlamentui išristi bus rusų valdžios „rusifikacijos“ programos. Tasai programos labai apribuota parlamento veikimui, bėje atitraukia nuo suomų legislaturos visokius klausimus, nors kiek palytintus visą Rusijos viešpatystę. Sunku čia bus pasakyti, ar kokis klausimas lytis visa viešpatystę, ar ne. Toliau Suomijai nevalia tiesiogiai susinėti su savo didkunigaikščiu, Rusijos caru, bet turi visokius dalykus paduoti jam per Rusijos valdžios kabinetą.

Rusai patys nesitiki daug pasekingumo iš naujo parlamento, bet ragina visus rimtesnius suoms pagalbėti apveikti socialistus ir radikalus, idant ir šiam parlamentui ne teip eitu, kaip pirmamjam.

TURKIJA.
 Dabartinės reformos Turkijoje, kurios beveik nuvertė nuo sosto sultoną, turėjo pradžia ir yra vedomas naujos politiškos partijos, teip vadinamų jaunųjų turkų. Apie šitą partiją paduoda žingeidžias žinias nekoksai d-ras Bah Eddin, kuris buvo pirmiausio josios išteigėju ir dabar dar yra vyriausiu vadu. Bah Eddin buvo profesorius medicinos kolegijos Konstantinopolyje ir ten su medicinos studentais sutvėrė pirmutinį komitetą dabartinės plačios partijos. Sultonas tuomet norėjo, kad Bah Eddin'as šnipinėtų apie neramių studentų judėjimus ir valdžiai daneštų. Profesorius tą neapsimant, ištėmė jį iš Turkijos ir jis apsigyveno Paryžiuje. Iš ten jis pasėkingingai vadovavo užsiėmęsiu jaunųjų turkų partijai, pakol toji teip apsiplatino, kad šlandien vien Macedonijoje skaito i 20 tukstantų nariu. Tarp pačių augstų valdininku yra daugelis karštų pasekėjų tos partijos, ir galiausiai pats sultonas prisipažino, kad bandysias valdžią permainyti pagal jaunųjų turkų partijos reikalavimus.

Jaunieji Turkai reikalauja: plačios laisvės pavienės upatoma, kurią laisvę vien teismai tegali užgauti; laisvos laikraštijos; teisės jungtis i draugijas, nesipriešinančias įstatymams; lygias teises pries įstatymus kiekvienai upatai; sultono teises sumažinti ant tiek, kiek turi kitų Europos žemių valdovai.

Daug vilities jaunųjų turkų partijai priduoja pakėlimas i Konstantinopolio gubernatorius Said Pasha, kuris yra seniai žinomas kaip minėtos partijos šalininkas. Kadangi jis beto yra gabus vyrras, tikima, juog jis įves dideles atmainas žmonijos labui.

Socialistų kongresas.
 Būsimas socialistų kongresas įvyks Florencijoje (Italija). Kongreso programa parodo aiškiai, juog ne vienas asmuo, pripažįstantis Kristaus mokslą, negalės dalyvauti jame aktyviškai. Krikščioniškėje demokratijai išpradžių manė kaip nors susivienyti su socialistais per tą kongresą. Bet pastarųjų organas „Avanti“ iškalno jiems apreiškia, juogei socialistai su krikščionimis nesidraugaus. Bussi, Florencijos socialistų vadas, savo referate išguldinė reikišias

kalą atimti visas savastis iš tikybinių organizacijų ir panaikinti mokyklose tikybos lekcijas. Jo nuomone, pasekingam socializmo bujoniui būtina reikalinga atmeti tikėjimo dogmatai.

KYNAL.
 Kynų valdžia išvien turi kokias kibiles su japonais. Dabar kynams rūpesti užduoda japonų pasiėlgimas nekuriame krašte Korėjos parubežyje, apie kuri ketino sulgti po nekurių ištėrinimų. Japonai dabar priešingai savo prizadėjimams elgiais ten kaip savoje žemėje: paėmė nekuriuos privačius namus, partraukė i miestą Jenč-Ting 1,000 savo kareivių ir elgiais daugelyje daiktų pries savo padarytus sutarimus. Japonai partraukė i minėtą kraštą armotų, laukuose vartojamų, ir tas duoda kynams numanyti, kad japonai rengiasi ginklu paremti savo užmojus.

Laikraštija Kynuose.
 Kynų žemėje besiplatinant reformoms ir beaugant europėjiškai civilizacijai, bežiūrint dygsta laikraščiai, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose randasi suvis 400 vyvairių laikraščių, o pačiame vyvriausiam mieste Pekine išėina didis dienraštis. Valdžiai pati padeda laikraščiams, kaip grybai lytuje. Pirm 7 metų kynai neturėjo dar jokio laikraščio, išimant tuos, kuriuos uždėjo apsigyvenę ten europiečiai. Šlandien Kynuose

Evangelija

keturioliktąją nedėlioje po Sekminiu, pagal šv. Mato, skyr. VI.

Anuomet tarė Jėzus mokiniams savo: Niekas negali tarnauti dvim ponam. Nes arba vieno nekės, o antrą mylės: arba prie vieno stovės, o kitą paniekis: Negalite tarnauti Dievui ir mamoniui. Dėlto sakau jums, nesirūpinkite apie sielą jūsų, ką valgytumite, nei apie kūną jūsų, kuomi apsidengtumite. Ne: gi siela nėra svarbesnė už valgi? Ir kūnas už rūbus? Pažiūrėkite! dangaus paukščius, juog nei sėja, nei piauna, nei renka klounosna: o Tėvas jų dangiškias mitynas juos. Argi jūs ne kurkas svarbesni už juos? Ir kurs iš jūsų gali pridurti prie savo augmens viena uolekti? O apie rūbus ko- gi rūpinatės? Prisižiūrėkite laukinėms lelijoms kaip auga: nedirba, nei verpia. O sakau jums, nei Salomona su visa savo garbe nebuvo teip apsirūdijusi, kaip viena iš jų. O jeigu lauko žolė, kuri šiandien yra, o ryto bus įmesta pečiun, Dievas teip apdėdo: tad kur-kas labiau jums mažiškias? Tatgi nesirūpinkite sakydami: Ką valgysime, arba ką gersime, arba kuomi apsidengsime? Nes šito viso stabmeldžiai uoliai įšiekio. Nes Tėvas jūsų dangiškias žino, juog viso šito reikalaujate. Įšiekokite tad pirma Dievo karalystės ir jo teisybės: o viskas šitas bus jums pridėtas.

Saunmyšys, ar višas visuomenės labas.

Pastaruoju laiku nekurie Chicago kuopų delegatų pradėjo teip šaukti ant buvusio seimo pirmėdžio, kun. Miluko, neva vardan visuomenės labo, kad jau ilgiau tylėt negalima, nepardžiūsi gerbiameis Susiv. nariams, ar tikrai teip buvo ir yra, kaip rašo „Katalikais“ apie 23-čią seimą ir jo pirmėdį. Aš, kaip buvęs 23-me seime, noriu šitą pranešti gerbiameis Susiv. nariams ir visai katalikiškai visuomenei, ką aš gavau patirti ir kaip man išrodo visas tas teip trukdymas 23-čias seimas.

Pribuvus Chicago, tuojaus gavosi patirti, juog daug delegatų nebus, viena tolma kelionė, o antra prasti laikai nedavė mažesnioms kuopoms pasiūti savo delegatus.

16 d. Birželio už iškilminį dienvaldystei apie 2-ą val. po teip susirinkome pakirton svetainėn. Na ir žinoma, komitetui užėmus savo vietą, prezidentas kun. Kudyra atidarė seimą su trumpa prakalba į seimo atstovus. Potam prasidėjo priėmimas mandatų ir įnešimų. Tam pasibaigus, prezidentas užklausė, ką renka ant seimo pirmėdžio? Po valandėlės tylos vienas padavė kun. Miluką; keli balsai patvirtino ir nebuvo nie-

kas priešingas. Po to seimo sekretorium pirma perstatė p. Nausiedą, o antras p. Krušinską; kuriems niekas nebuvo priešingas ir likosi išrinktu abu seimo sekretoriai. Tiems užėmus savo vietas, rinkosi yvairios komisijos ir tt. ir viskas ejo gana gerai ir tykiail, pakol neperėjo laikas balsavimui, prieš užbaigiant pirmą vakarą; kada jau visi buvo pasirengę balsuoti, tuomet p. Tananevičiaus pasi- kėles nuo sėdynės prašė balso, bet pirmėdis jau niekam nedavė daugiau kalbėti; tuomet ir prasidėjo riksmas: p. Tananevičiaus norėjo kalbėti, o pirmėdis neleido, ir teip valandėlės vienas kitam nenorėjo nusileisti. Antrojo pirmėdis sakė: „Liksi suspenduoti ant 1-mos sesijos.“ Tuomet T. d. sa didesniu piktmu šoko ant pirmėdžio, sakė: „Ar tu man neduosi kalbėti, tu mane nearti suspenduoti!“ ir tt. Bet kadangi jau buvo 6-ta valanda, ant to viskas ir užsibaigė.

17 d. Birželio atėjau bažnyčion ant gedulingų Mišų biskp per anksti, o nenorėdamas stovėti ant gatvės, užėjau pas p. Nausiedą krautuvėn. Radau p. N. bekalbant per telefoną su vienu Chicago delegatu; p. N. sakė: „o teip, teip, tai bus gerai, o kur jis pirma buvo, miegojo? kada kiti jau balsuoja, tai jis prašo balso, ha, ha, ha! Teip tai geriausiai užsipašė. Žinai ką, M., jeigu teip mislyji daryti, tai verčiau neatvažiuok buvis nei ant salės.“ — Nustojus kalbėti, pasiveiklinome ir paklausiau, kas ten toks kalbė. „O, sak, vienas karštuolis delegatas.“ Matydamas, juog nenori pasakyti stačiai kas, tai nei neklausiau toliau ir teip išėjome bažnyčion.

Po dienvaldystei susirinkome svetainėn ir pirmiausiai buvo skaitytas protokolai, ir žinoma, reikėjo balsuoti, ar priimti protokolą, ar ne? Pirmas kas ten kalbėjo, gerai nepamenu, bet ilgiausiai kalbėjo p. K. Pocius; sakė: „mes čia susirinkę seimam neturime ko veikti: nei vyriausybę rinkti, nei organo. O gal mes mylėtume kita organą išrinkti, ar tą patį palikti, o dabar jūs viską pernai aplinkote ir aš — sak, paduodu, kad ne priimti protokolą.“ Žinoma, keli jam pritarė, kiti priešinos, ir tt. Prasidėjo balsavimas; pirma kartą balsuojant, nesusitaikė balsų skaitytojai, antur kartu balsuojant protokolai likosi priimti 17 prieš 6 balsus. Bet p. Pocius su Tananevičiaus labai buvo neužganėdinti ir nenorėjo ant to pristoti, bet buvo priversti per kitus delegatus tylėti. Na ir nuo to prasidėjo tikra kova tarp p. Tananevičiaus ir seimo pirmėdžio. Pirmutinis viskam buvo priešingas, kas tik buvo įnešta per pirmėdį, ir teip ejo giškai iki seimo galo; bebaigiant ir balsuojant apie kokią ten dalyką, Tananevičiaus vis dar nenustojė lermavęs; tada kun. Petratis, netekęs kantrybės, sužuko: „kas čia koks neragtuotas gyvulys vienas lermą kelia?“

Tuomet tikrai maniau, juog Tananevičiaus su pagelba kelių pašalininių griebsių už kovos ne žodžių, bet jau kumečia, nes keli pašaliniai (ne delegatų) tik subėgo artyn kun. Pet., grūdomami kumstimis ir rekdami kartu su Tananevičiaus. Tada, žinoma, reikėjo pertraukti seimą ir išprašyti ne delegatus už durų, bet šiuos pastaruosius, kurie išėjo tarpduryje pastovėjo, pakol maršalka buvo prie durų; maršalkai atitraukus, jie vėl sugrįžo salėn. Galop prasidėjo rinkimas antros pusės Centro komiteto narių ir kitam metui seimo vieta. Rinkimui sekretoriaus ant 2 metų pa- priešinio keli balsai, lėpdamai rinkti tik 1 metams. Tariantis apie vietą kitam seimui, už Cleveland'ą kalbėjo Cleveland'o delegatas kun. J. Halaburda, o už Forest City J. Krečikas; likos nūarta rinkti parašus, kas už ką balsuos. Balsus rinko kun. Kraudėnas su keliais delegatais ir kada parėjo man pasirašyti, jau buvo manyti, kur bus viršus. Ir neapsirikau, nes Clevelandas gavo 20 balsų, o Forest City 10. Ant to ir pasibaigė seimas.

Tą teip laukiamą ir garbiną seimą apleidau su didžiausia širdgela; buvau manęs, kad seimas bus tikra ramybės vieta, kad bus nutarima kas nors gero ir naudingo, o čia žmonės susirinkę nori vienas antram atkeršyti.

Išvažiujant užėjau atšveikinti nekurios Chicago delegatus; nekurie jų atšveikinant prašė perkalbėti kun. Miluką, kad nieko nerašytų apie nekurį atstovų pasiūlymus seime. Parvažiavęs namon, radau krūvą laiškų ir laikraščių ir tarp jų Chicago „Kataliką“. Dievuli mano! kas ten neprirašytai! Būk visa seimą atlaikęs tik vienas kun. Milukas ir Centro sekretorius, būk komisijai, kurią pats išrinkęs, nedavęs knygų peržiūrėti; negave su žinoti ne kiek pinigų kasoje, ne kiek sąnarių Susivienijimas turi, ne nieko. Nors seimą dar būvę galima vesti kokią parą ar ilgiau, tai kun. Milukas užbarskines ir seimą uždarė. Na ir po to visko telpa ilgas, ilgas Chicago delegatų protestas prieš kun. Miluką, su parašais 12 delegatų, iš kurių 2 suvis nebuvo delegatais, o vienas vos 5-tą val. po piet pridavė o svetainė, kadangi dirbo ir tai po darbo teateidavo seimam.

Cia paduodu kelias ištraukas iš to jų protesto, norėdamas parodyti, ar teisingai ir faktiškai viskas darodytą, ar tik teip ant pometės parašyta, bile tik daugiau pliovėnės. Ir teip: 1. Jūs kožnas mokate kas metai paskirtą mokestį, bet kame tie pinigai atsiranda ir kam jie suvartojami, jums nežinoma ir negalite net patirti.

2. Turime mes Susiv. prezidentą, turime kasierių ir sekretorių, turime kasos glovėjus ir dar kitus Centro viršininkus, bet jų kaip ir nebūtu, kadangi kun. Milu-

kas vienas viską atlieka, jis vienas valdo sauališka Susivienijimą ir jo rankose randasi Susivienijimo likimas.

3. Visomis pusėmis pinigai metomi kaip skiedros, o aiškių atskaitų negauname.

4. Kuopų įnešimus perskaitė tik kelis, kitus numentė šalin.

5. Norėta sustabdyti seimą, bet nepriderėjo trukmės kelti.

6. Nesužinota tikrai, kiek Susivienijimas sąnarių turi, kiek turto ir kur tas turas atsiranda.

7. Pagarsinti per organą „Zv.“ Susiv. izdo atskaitą, pradėjus nuo 22-o seimo iki 23-diam seimui, ir teip: kiek per tą laiką įplaukė pinigų ir kiek išmokėta: posmertinių, už organą ir kitokiems reikalams. Vairų skyriaus įplaukos ir išlaidos turi būti garsytos skyrium.

8. Paašikinti, kame yra tie pusdoleriai, kuriuos šeimynų sąnariai moka už organą, o organo negauna.

9. Paašikinti, dėlko neįduotas raportas apie 500 dol. paaukotų pereiname seime seserims.

Paašikinti, dėlko kun. Kudyrai nupirkimui dovanos vieton 100 dol. išleista 135 dol.

11. Visi drauge pareikalavime pas Susiv. prezidentą kun. Kudyką ir organo redaktorių kun. M. tą viršui paminėtą išaiškinimą. Mes esame Susiv. nariai ir mes privalome žinoti Susiv. stovį.

Pažiūrėkime dabar, ant kokių pamatų remiasi tie jų reikalavimai?

1. Ar nesigarsina kas tris mėnesiai kasos stovis ir ar nebūna parodyta, kame yra Susiv. pinigai ir kiek kur išduota? Tik kas nenori, tas nežino; nežino dėlto, kad nenori.

2. Ar kun. Milukas išdavė kada kam kokią atskaitą ir darė kokius susinešimus už Susiv. prezidentą, kšierių, sekretorių ir kitus, ir kame jis valdo Susivienijimą sauališka? Ar Susiv. kuopos siunčia pinigų kun. Milukui, ar kuopų sekretoriai daro kokius susinešimus reikalavime sąnarių, apart organo? Jeigu kun. Milukas vienas valdytu, tai tik su juo vienu ir susinešimus turėtų. O antra, kam-gi kasierių turis sudėjęs kaučijos 15,000 dol., o sekretorius 500 dol., ar už kun. Miluką, ar dėl mados tiktai?

3. Kame ir kur buvo mētyti Sasiv. pinigai ir nebuvo išduota atskaita aiški?

4. Dėlko renka ant kožno seimo komisiją peržiūrėti įnešimų, ir jeigu renkasi, tai ji turi ir sutvarkyti įnešimus, nes kitaip reiktų skaityti apie 100 ar daugiau yvairių laiškų su įnešimais, iš kurių daug yra vienokie iš kelių kuopų. Tat jeigu komisija vienos ar kitos kuopos įnešimus atmetė, tai tame ne seimo pirmėdžio kaltė, bet tos komisijos, nes kožnas už save atsako, o ne už kitą.

5. Seima norėjo sustabdyti, tik negalėjo, nes ne buvo ponai ant tos svetainės, kadangi p. Nausieda pa-

sakė, juog ne p. Pocius su Tananevičiaus samdė tą svetainę, bet Nausieda, su Marcinkevičia; tokiu būdu tie poneliai ir apsimalšino su tuo.

6. Dėlko knygų peržiūrėjimui komisija nekaitė knygų? Ak knygose visos buvo duotos: pribuvimo ir išdavimo ir Centro narių knygose. Ar tai kun. Miluko tame kaltė? Kun. Milukas i tą nesikišo. Jeigu neužsiganėdino sekretoriaus paašikini- mui, kiek prisirašė per metą, kiek išsibraukė ir kiek yra pilnų narių, tai galėjo skaityti knygose, o jeigu neskaitė, tai jų ir kaltė, o ne keno kito.

7. Argi ne 21-mo seimo nutarimas, kad kas tris mėnesiai būtų garsinta kasos stovis, kas yra ir daroma? Ar nebūna garsinta prieš seimą, kiek posmertinių išmokėta? Ar vaikų skyrius ne atskyrė garsinas ir ar nepaduodame, kiek kada už organą užmokėta? Kas nori, kam rūpi Susiv. gero, tas randa ir mat, bet kas nenori žinoti, tas vis savo tvirtis, juog negerali ir gana.

8. Kiekvienas, kurs skaito konstituciją, tas žino kame yra tie pusdoleriai, ką sąnariai sumoka; žiūrėk straipsnį IX konstitucijos, ten rasi kame susivartoją jie.

9. Cia jau poneliai suvis paklydote, nes tie 500 dol. likos paaukoti ne per 23-ą seimą, bet per 21-ą ir pagarsinta III bertainio atkaičio- je 1908 m., pirmiau nei visi tie poneliai, išėmus Tananevičiaus, prisirašė prie Susiv.; ir tuomet nebuvo kun. Milukas, bet kun. B. Zindzius dvasiškuoju vadovu. Dėlko nuo jo nepareikalavo raporto, o nuo kun. Miluko?

10. Kun. Kudyra juk buvo seime; dėlko poneliai nereikalavo ten ant vietos išduoti raportą? ar tuomet nežinojo apie tai?

11. Tie ponai kasierių ir sekretorių ir kitus Centro narius ignoruoja; jie reikalauja tik nuo prezidento ir organo redaktoriaus, idant išduotų atskaitą apie kasos stovį, raportus apie yvairias aukas ir tt. Man rodos, tie poneliai gana gerai žino, juog nei prezidentas, nei organo redaktorius su Susiv. kasa nieko neturi ir jie už ją nieko neatsako, kadangi ne pirmėdis, ne organo redaktorius neprima jokių Susiv. pinigų, anei išimti gali be kasos globėjų parašo, ir dėlko tie poneliai nuo jų tik reikalauja, tai vien jie patys tegali pasakyti.

Baigdami savo protestą, štai ką jie sakė: „Kuopos ir pavieniai nemokėkite išdan pinigų! Tai geriausias iraukis sugriovimui kun. Miluko despotizmo (?) Nemokėkite nei cento, tai tik tuo būdu išgelbėsite savo brangią katalikišką organizaciją nuo pradžios. Jūs atsidėkite ant mūsų, nes jie patys su šeimynomis labai daug kenčioms nuo kun. Miluko despotizmo.“

Cia tai ir kyšo vilko dantis iš po avino kalio, nes tie ponai gerald žino, jeigu kas neužsmokės, liks suspenduotas ir atgalo išbrauktas. Tokiu būdu ir mano atsiek-

ti savo mieri, nes kada sąnariai pames Susivienijimą, tuomet nebus nei to Susiv., nei tos „Zvaigždės“, ne kitų kokių ten komitetų; tuomet išgelbės nuo visų.

Bet kas labiausiai įdomu: kuomi tie žmonės galėjo nukentėti nuo kun. Miluko, ir net su šeimynomis? Iš kurių suvis nedaug tepriguli prie Susiv. su šeimynomis; kiti neturi jokių šeimynų, rasi apie jās ne nesapnavo. To tad tikrai nesuprantu, kuomi gal kun. Milukas nusikriauti ką gyvenanti Chi- cagoje; ar gal ką pasiekol- nes neatidavė, ar kuom ki- tu? nesuprantu, kuom galė- jo nukentėti.

Indomu, jeigu jau juos kun. Miluko ir būtų nus- skriaudęs, tai kuomi-gi pra- sikalto Susivienijimo? Ga- li protestuoti prieš kun. Mi- luką, bet ne kliudyti pa- ties Susiv., o tie ponai dau- žiau stverias už Susiv., nei už kun. M. Mat jiems ejo apie paėmimą organo ir ka- sos i savo rankas, o nedasie- kę savo siekio, nori išgriauti iš pamatų visą organizaciją, kad nei akmuo ant akmena neliktų. Kursto žmones yvair- iais būdais, idant tik suer- zinti kaip nors ir sugriauti Susivienijimą, manydami sau: neteko mums, nebus nei jums.

Mieli broliai ir seseriai! neklausykite tų žmonių rik- smų, nes tai jų tik keršto dar- bas. Pažiūrėkite, kuog po y- vairiais straipsniais prieš kun. Miluką ir abelais prieš Susiv. L. R. K. ne vienas ne- pasirašo savo pavarde, bet vis tik koks ten atstovas, tai buvęs Centre, tai kits koks. Jeigu kam rūpi Susivienijimo gero, tas drąsiai stoja i kovą, tas nebijo pasirašyti savo pavarde. Pasislėpęs kovoja tik koks ten šiau- dūdis. Mūs' Katalikiš- kas Susivienijimas turi daugybę yvairių priešių, kurie visokiais būdais stengiasi tą brangią mūsų organizaciją iš pamatų išgriauti. Tat mes kaip katalikai! laikykimės išvien, mokėkime kaip mo- kėjo i Susiv. L. R. K. iz- dą Centro kasieriui, nes jis vienas už kasą atsako ir jis niekam neišmoka be at- sakančių dokumentų. Jeigu mes norėsimė padaryti kokią permainą, tai viską galima padaryti ant seimo, išpa- lengvo, ne teip, kad tik pult, sudraskyt' ir gana.

Baigdamas šitą straipsnį, dar kartą atsisaukiu i jus, Broliai ir Seseriai, nariai Ka- talikiško Susivienijimo: ne- klausykite jokių ten rėks- nių, kuriems nerūpi Susivie- nijimo gero, bet tik pačių labas, pačių nauda; jie ne- gavo paimti i savo rankas, kaip sakiau, organą ir Susiv. kasa, nori iš pamatų išgriauti visą organizaciją.

K. Krušinskas,
Susiv. L. R. K. Centro sekretorius.

Susivienijimo Ženkliail.	
Susivienijimo L.R.K.A. nar- jų ženklių prekės:	
Auksiniai po	\$1.25
Paauksuoti	75c.
Sidabriniai	75c.
Visi ženkliail pas kasierių.	
Prezidentas Kun. V. Kudyra.	

Iš Lietuvos.

SAKIUOSE (Suv. gub.) Rugsėjo 6 d. mirė nuo smagenų uždegimo dar jaunas 17 metų vaikas Edmundas Steponaitis. Nabašnikas turėjo gan gabią plunksną ir jau buvo bepradėjęs rašinėti lietuvių laikraščius po slapyvardžiu Simas Stepas.

UPINOJE (Ras. ap., Kauno g.) Liepos mėnesyje ugnelė sunaikino 29 triobės, daugiausiai žydų. Uždegė berūkdydami pypkes girtuokliai.

JONISKIS (Siaulių aps., Kauno g.) Iš Kiečiausko bekėžėdami sargybiniai atėmė arti 200 rublių. Kiečiauskas padavė juos teismui, bet turbūt nieko nepė.

INTURKE (Viln. aps.) Liepos mėnesyje čia buvo lietuvių vakaras su lietuviškomis dainomis. Rodė „Velnia Spashtose“ ir „Valseiaus Sūda“. Abi komedijos nusisekė neblogai.

VILKAVISKYJE (Suv. gub.) staiga pasimirė Baltus Basanavičia, prisigėres per daug degtinės. Nabašnikas paliko dideliam vargę savo žmoną ir vaikelius.

ZALVIEDERIAI (Nau-miesčio aps., Suvalkų gub.) Čianykščiai žmonės menkai susipratę, laikraščių neskaityti, bet degtinę kaip jaučiai moka.

KUPISKIS (Ukm. ap., Kauno gub.) Kupiškio valsčiuje yra trys pradedamos mokyklos. Viena iš jų, kuri yra pačiame Kupiškio miestelyje, iš visų atžvilgių negera.

VILNIAUS vyriausiasis karo teismas užtvirtino teismo nusprendimą, kurio Plo-karskis, Koronkevičius ir Podskunskis nuteisti už plėšimus pakarti, o kitus 3 nuteista 12 mėn. į katorgą.

VILNIUJE per Mokslo Draugijos susirinkimą perskaityta pereinanti veikla mokslo atskaita. Pasirodo, juog draugijai pasisekė sutverti dideli knygyną ir surinkti bišimam muzėjui šiek-tiek medžiagos. Draugijos organu yra „Lietuvių Tauta“. Referatus skaitė: kun. Zio-gas apie archeologijos lieka-nų tyrinėjimą; studentas Būga apie slavų kalbą ir ietekmę lietuvių kalbą; d-ras Basanavičius apie me-džių garbinimą; privat-do-centas Volteris apie lietuvių senobės tikybą; kun. J. Tu-mas apie žemaičių „numą“ (namą); olandų profesorius von der Meulen apie Folk-lorą.

KRETINGOJE (Telšių ap.) buvo pasilinksminimas su dainomis, muzika, fantais ir tt. padegėlių naudai. Su-rinkta 2 tūkstančių rublių.

VIEKSNIJAI (Siaulių aps.) Vietinis dekanas kun. Zales-kis gavo rusišką rašytą laišką, kurio pareikalauta 600

rublių, kuriuos nurodyta padėti ant kapinių. Kun. Zaleskis padėjęs rublinę pa-skirtose vietoje pranešė poli-cijai. Toji ir suėmė nekuri Vasilasuka, atėjęs pinigų pasiimti.

VILNIUJE teismo rūmai nagrinės sekančias bylas: Jono Volodzko, Boleslovo Ilančiaus, Tėvelio Gavendos, Izako Golebio ir Giselio Versockio, kaltinamųjų pri-gulėjime prie anarkistų ko-munistų partijos.

GARLIAVA (Senapilės ap., Suv. g.) Kauno kariū-menės valdžia žada iškirsti p. Gavronskio girias, iš ko bus nuoskanda 90 servitu-tinių valstiečių.

PANEVEŽYS (Kauno g.) Garsus juodašimčių vadas Guotovskis, bajorų globos narys, išvogė iš kasos 1800 rub. vertės procentinių po-pierių ir, nuvažiavęs neseniai į Vilnių, perdavė juos ban-kui.

SIMNE (Suv. gub.) labai netikus valdžiaus mokykla: ankšta, tamsi, klaura. Ver-tėtų geresnę parūpinti.

ROKISKIS (Ežerėnų aps.) Čia yra puikiausia Lietuvoje bažnyčia, pastatyta už pus-antrą milijoną rublių. Bet gieda kabožiausiai su viso-kiais: macnais, smertelnais, nogliams, milasininkais ir tt. Vietiniams kunigams prie-rėtų pasirūpinti įvedimu grynėsės lietuvių kalbos bažnyčioje, teipgi girtybės panaikinimu.

Per lietuvių moksleivių susivaižavimą buvo svarsty-ti šie klausimai: vietinių moksleivių organizacijų darbinimo, šelpimosi orga-nizacija, palengvinimas bai-gusiems mokslo draugams apsigyventi Lietuvoje ir kul-tūrinis jaunomenės darbas Lietuvoje.

MINSKO pirklių sąjunga Lietuvoje ir Baltarusijoje ke-tinanti įtaisyti Vilniuje miš-ko pirklių biržą, kur kasdie-na galetų būti daromi susi-rinkimai.

SVENCIONIJ apeliokėje (Vilniaus gub.) kitą rudenį ketinama įkurti ūkio mo-kykla.

LUOKE (Siaulių ap.) Ru-dupių sodžiuje perkūnija už-degė klijojimą, kad nebūtų atsimainęs vėjas, būtų visas sodžius išdegęs.

ONISKIS (Ežerėnų aps., Kauno gub.) Sumanėsi žmonės ketina čia sutverti vartotojų draugiją ir išteigti sankrovą. Žmonės gana tamsūs, maža tik jų dalis laikraščius skaito. Kun. Clivinskui sunkiai einasi blaivybės platinimas.

BARDASKU (Vilk. ap., Suv. gub.) kaimas pasistatė ant Seimenos upės tiltą. Bū-tų gerai, kad ir kiti kaimai imtų iš jų pavyzdį.

Iš PANEVEŽIO kalėjimo pabėgo penki kaliniai, išsūsi-ti dirbti prie geležinkelio.

UKRINU miestelyje (Tel-

šių aps.) leista įtaisyti varto-tojų draugiją.

PANEVEŽIO aps. galvijai pradėjo sirgti juodašiais raupais. Per neatsargumą vienas sodietis užsikrėtė nuo galvijų taja liga ir numirė.

GARGŽDAI (Kauno g.) Viena vokiečių kompanija rūpinasi gauti iš Rusijos vy-riausybės leidimą čia dirbti geležinkelį nuo Gargždų miestelio ligi Laukagalių – Prūsų Lietuvoje. Tas kelias prūsams esąs reikalingas medžiagos yzei iš Gargždų sandėlio į Klaipėdą.

VILNIUJE nustojo ejęs social demokratų laikraštis „Zarija“. Ją užstosiandios „Vilniaus Žinios“.

Stačiatikių virtimai liuteriais Pabaltijos krašte – latvių ir iganių (estų) žemėse – leidus persikrikštyti iš vie-no tikėjimo į kita, ligi 1907 m. Grudžio 1 dienos perėjo į liuterius 8068 pravoslavai.

ANYKSCIAI (Kauno g.) Ties Anykščiais Šventoji upė dažnai eimė mainyti savo va-gą, rausties tai dešinėn, tai kairėn pusei, ir eimė nešti savo krantus. Beriaudama krantus upė išdėmė iš žemi-gių daugybę idomų senovės liekanų.

KAUNO gubernijoje ši-met ketinama įtaisyti 50 naujų pradedamųjų mokyk-lų ir padidinti senąsias.

PANEVEŽYJE šiais me-tais prasidės žemėnės skai-tymai. Skaitymai bus pa-marginti krutaničiais ir gy-vais paveikslais, deklamaci-jomis ir tt.

BIRŽUOSE (Kauno gub.) nuo šio rudens iškurs ke-turkiasdeš mokykla. Grapas Tiškevičius tam tikslui do-vaunoja vieną dešimtinę žė-mės miestelyje, 1,000 sieno-jų medžių ir kiek reikiant plytų.

RYGOS lietuvių šelpimo draugija gavo leidimą įtai-syti savo narių vaikams mo-kyklą. Vaikui metams te-reikės 5 rub.

KAUNE kunigai marijavi-tai: Toloba ir Grinkevičius jau pradėjo Mišias laikyti lie-tuviškai. Bet pasekėjų terp lietuvių nedaug randa.

GARLIAVOJE (Suvalkų gub.) tariama pravesti tele-foną į pavieto miestą.

SIAULIAI (Kauno gub.) Iš kalėjimo paleista mokyto-ja Jadvyga Netupskaitė.

PAPRUSE (Suv. g.) Vir-balio, Pajevonio, Naumiesčio ir Salymos parapijosse ūki-ninkai jau beveik susivėlė javus. Suvežta rugiai, mie-žiai, avizos ir kviečiai. Ru-giai beveik visur geri, bet dobilai nekam tikę: tiems užkenkė sausuma.

PAJEVONIS (Suv. gub.) Vietinė mokykla žemai nu-puolusi. Valsčiaus ponai užiot rūpintis liaudies švie-timui užsima merginų links-minimui.

RAMANAVO laukė (Kalv. par., Suv. gub.) atrastas pas-patį ežerą tankiamė nendry-nė 9 metų merygės bai-giantis pūti lavonas. Gal-vutis skaudžiai sužeista ir išmūšti du dantukai. Aiš-ku, kad tai žmogžudystės auka.

SVEDASAI (Ukmergės pav., Kauno g.) Vietiniai ūkininkai pradėjo vilkų neti-kioklę. Mat vilkai čia netik naktimis lankosi po gyvulių tvartus, bet jau net dienio-mis po žmonių akių iš kai-menų eimė vogti eriuks, žasir ir kas jiems tik tinka-ma. Vieno triobelninko miš-ke paplovė paskutinę kar-vutę.

ANYKSCIAI (Ukmergės pav.) Elmininkų sodžiaus ūkininko Jodelio darbinin-kas bekravdamas šieno veži-mą nupolė žemyn ir teip skaudžiai susitrenkė, juog i-keintą dieną pasimirė.

Senovės liekanos. Netoli Telšių Dimaičių dvare atrasta nedegintųjų kūnų kapinės, kuriose su kaulais iškasama iš bronzos padarytų daiktų, kaip ve-šėbėtinų kaklaraiščių, sagų, kokių lygšiolų niekas dar ne-matė.

Paleidimas užsienin. Vidaus dalykų ministerija leido išvažiuoti užsienin mo-kytuisi šiemis kunigams: An-driui Daugliui 2 metams, Mi-kolui Vitkui 3 metams ir kun. Aleksandrai Stulgins-kui 3 metams.

VILNIUJE bus nagrinėja-ma Polkovskio-byla, kuris žiemą užmuše poruoninką Vinčą.

VILNIUJE pranciškonų rūmose atidaryta „valko“ paroda. Išstatyta maž-daug visa, kas šiaip ar teip liečiasi valko gyvenimo: drabužiai, rakandai, valgiai, vaikų iš-dirbiniai ir tt.

Amerikos Naujienos

10.000 daktarų ant kongreso. Washington, 5 Rugsėjo. Apie 10,000 gydytojų keta pribūti ant sesijų Tarptau-tiškojo Sausligės Kongreso, kuris-šitame mieste atsisbus nuo 21 d. Rugsėjo iki 12 d. Spalio. Garsiausi gydytojai iš visų kraštų pasaulis lai-kys prakalbas, pranešdami apie savo patyrimus gydyme „didžiojo baltojo maro“ – sausligės. Kongreso irenė-jai pripažįsta, kad sausligė yra arčiausia civilizuotose žė-mės liga, prieš kurią reikia kovoti ne pavieniams gydy-tojams, bet susitelkus vi-oms viešpatystėms. Kaip tą kovą pasekmingiausiai va-ryti – tam klausimui išgvil-dinti ir suauksinta kongre-sas. Svarbi pagelba kongre-sui bus pranešimai Philadel-phijos Phipps Instituto, kuris per pereinčius metus gy-dė 1877 sausligės sergančių ir apie kiekvieną ligonį pri-laikė smulkius užrašus. Tie-jei užrašai parodo, kad leng-viausiai sausligės aukomis

tapta vartotojai tabako ir alkoholiaus.

Lėkimo mašinos išbandymai. Washington, 4 Rugsėjo. Ties Fort Myer, Va., išradė-jas Orville Wright laiko iš-bandinėjimus savo lėkimo mašinos, kurią keta neužlogi paduoti kareivijos vyriausy-bės pertymūi ir, jei tiks, pardavimui. Pirmae išban-dyme mašina buvo belekian-ti dailiai aplinkui apie 12 pė-dų augštai ore, kada iš ne-tyčių Wright'as patraukė ne-tikrą sparną, ir mašina, per ūmai sustodama, užkliuvo už žemės ir nulaūzė vieno sparno galą. Sekančią die-ną, pagėdiną pataisius, Wright'as aplėkė išbandymų lauką penkis kartus aplin-ku, išbūdamas ore 4 minu-tis ir 11 sekundu. Lėkė greitumu po 38 mylias ant valandos. Wright'as tikisi, kad kareivijos signalų de-partmentams, galutiniai iš-bandydamas mašiną, ras ją tinkančią savo reikalam.

Dar geriau sekasi O. Wright'o broliui, Wilbur Wright'ui, kuris šiame laike laiko išbandymus su tokia-pa mašina Prancūzijoje, ties Le Mans. Jis išbuvo ore per suvirš 19 minučių ir tame laike aplėkė 15 mylių kelį. Prancūzai nežino kaip gana girti pasekmingą išradėją.

Kareiviai šovė į straiķierius. Scranton, Pa., 4 Rugsėjo. Rausšės ir kraujo praliejė-mas kilo Sereodo ties Penn-sylvania Coal kompanijos Mountain kasykla, ties Dun-more. Rausių pasekmėje tri-jos moters liko pašautos valstijinių kareivių kulko-mis.

Anoje kasykloje dirbo arti 500 darbininkų, kurie ūtar-ninke sustraikavo, negalėda-mi susitaikinti su kompani-ja. Kompanija sutarė vary-ti darbus su ne-unijonistais ir tojuos sekandį dieną 10 jų iėmė į straiķierius vietas. Straiķieriams tai paty-rus, jie nemažai susbrūdo ir susirinko ties kasyklos įe-iga, ketindami „sakabsus pa-mokinti“. Nekurie metė ak-menimis ir pirmuše kompa-nijos superintendenta E. Gerwin. Tada kompanija pašaukė valstijinius karei-vius, kurie tojuos po pietų ir pribuvo. Kada po 5-tai valandai ne-unijonistai grįžo iš darbo, lydimi valstijinių kareivių, pakilo rausšės. Straiķierių pulkas sekė kar-eivius su darbininkais iki miestui, pakeliui koliodami ir niekindami. Mieste ne-kurie iš pulko užstojo karei-viams kelią ir kiti pradėjo akmenimis mėtyti. Tada kar-eiviai atsigrižė paleido re-volverių šūvius ir kamšė. Žmonės išsigančė soko gel-bėtis ir visas puses ir veik iš-sisklaidė.

Apgalitėtinu būdu kareivių kulkos pasiekė visai nekal-tas upatas: viena moters kamšėjo kulkos išstikta pa-dėti galą ir tada pagrįvuo-gatvės dulkėse. Kita tapo išstikta kulkos, sėdėdama ant laiptų savo namų ir laikyda-ma kūdikį ant kelių; ji ištik-ta kulkos nugaroje pagrįvu-o. Trečia moteris nesun-kiav kulkos sužeista nusisku-bino namon.

Vėlesnės žinios praneša,

kad straiķieriai darbininkai su kompanija sutarė darbus pradėti ūtarninke 8 d. Rug-sėjo ir savo ginčus paduoti apsarvatumui taiknimo vy-riausybei.

Sausuma stabdo darbus. Minersville, Pa., 3 d. Rug-sėjo. Didžioji Pine Hill ka-dangy sustojo dirbusi, ka-dangi neturi vandens dar-bams varyti. Pradės dar-bus išnauso tik tada, kada lytus atneš ūktetiniai van-dens. Philadelphia ir Rea-ning kompanija trūkials ga-bena vandenį iš Schuylkill upės už Pottsville ir savo kasyklas ties Mahanoy Plane. Pennsylvania kom-panija teipgi trūkials gaben-a vandenį. Gėrymų pristato-masis vanduo yra teip ne-švarus ir sudrumstas, kad žmonės eina ilgas mylias ir gėrū šaltinius ir iš ten parsie-ma gėrymų vandens. Ne-atmenama, kuomet pirma buvo tokia sausuma, kaip ši-met.

Kasyklos Shenandoah apeliokėje grėsia visos su-stoti, jeigu ne veik užeis ly-tus. Girard kasykla, ties Raven Run, jau sustojo iš tos priežasties.

Greensburgo apeliokėje šimtai mainierų de darbo, kadangi kasyklos sustojo, neturėdamos vandens. Sorantono vandens prūdai teip nusekė, kad tikėtai dumblinas vanduo dideldia-mas miestiečiams. Bakte-riologistai kasdien pertyrinė-ja vandenį ir atranda, kad jame yra apšėiai ligos diegu; bijoma, kad neatsikartotų toke-jau karštiegs maras, kaip pernai. Gyventojai perseręjami, kad gėtu aną vandenį tiktai atvirinti.

Darbai. Washington, 5 Rugsėjo. Nors per paskutines dienas laikraščiai visur praneša apie pasididinusius darbus ir fabriky atidarymus, te-čiau labdarings draugijos po didžiulusius miestus sako, kad rodos bedarbių skaitlius einaš ne mažyn, bet didyn. Tiek daug atsiaukia pagel-bos prašančių šeimynų ir pavienių ypatų, kad tos orga-nizacijos nežino kaip čia gelbėti. O kas bus, kada prieis žiema ir darbai nepai-gės? New York'e vieną va-karą užėjus nepagadai, šim-tai žmonių bė pastogės atsi-šaukė lakvynės prašydami miestieškame lavonų bute (city morgue); daugiau nei šimtas ten pernakojo ant grindų podragu su lavonais. Miesto vyriausybė nusigan-dusi iš tokio apsiirėškimo liepė ištirti, ar anie ten per-nakvojusieji buvo seniai apsigyvenę New York'e, ar atvažiavę iš kitur bedarbiai.

Scranton, Pa., 5 Rugsėjo. Mainierų unijos prezidentas Lewis atsaukė straiķ Birm-ingham'e, Ala., 17 tūk-sančių straiķierių grįš dirbti kur kas vietos gaus, po-dėti žmonių su ne-unijonistais. Straiķas tėsėsi per 2 mė-ne-siu ir nepasisekė per tai, kad valstijos gubernatoriaus atsiuntė 800 milijojos kare-i-vių, kurie straiķieriams ne-leido arti kasyklų apsigy-venti audimėse šėtrose.

Wyoming valstijoje su-straiķavo 7 tūkstančiai mai-

nierų, kadangi kompanijos sumaziino algas su 10 iki 15 centų ant dienos; priešingai savo sutarimui su unijsa.

Shamokin, Pa., 8 Rugsejo. Valstijiniai kareiviai šį rytą susirinko ties Natavila kasykla, kur apie šimtas darbininkų sustraikavo. Buvo misionijama, kad pakils riaušės, naujienas darbininkams apie straičlerius vietas. Kareiviai pasirodžius bet jokių demonstracijų nebuvo.

Pittsburg, Pa., 4 Rugsejo. Porter kompanija šitame mieste gavo užsakymą nuo Suv. Valstijų rando, padavoti 10 naujų lokomotyvų Panamos kanalo kasimui. Lokomotyvus suderėtos ant 5945 dol. kiekviena.

Reikalaujama 5,000 darbininkų

Pittsburg, Pa., 8 Rugsejo. Frick Coke kompanija šitame mieste paliepė darbininkų agentūroms parūpinti jai 5,000 darbininkų savo medžio anglies dirbtuvėms Connellsville apieinklėse. Agentūros atsiliepė, kad nėra galima pristatyti reikalančią skaitliu mokačių darbą darbininkų, nes tie visi išvažiavę atgal Europon, bedarbei prasidėjus. Kompanija rengiasi dabar paraukti atgal vengrus ir kitus, kurie pirma anuose fabrikuose dirbo. Tam, bet pasipriešina darbininkų unijsa ir sako, toks parkvietimas darbininkų esąs lauzymas imigracijos įstatymų; reikia darbininkus surinkti iš čia esančių bedarbių.

Fabrikai susikrauja anglies. Wilkes-Barre, Pa., 5 Rugsejo. Daugelis žymesnių fabrikų jau pradėjo susikrauti dideles sąkrovas kietos anglies, bijodami, kad anglis pabrangs, kada ateinantį pavasarį 1 d. Balandžio pasibaigs kontraktai tarp anglies kompanijų ir mainierų ir gal kils straičkos. Susikrauna ypačiai daug stambios anglies katilams kūreniti. Anglies kompanijos keta ateinančią savaitę dirbti pilnu laiku ir nepertraukti darbus iki pavasario.

Stiklo trustas.

Pittsburg, Pa., 8 Rugsejo. Stiklo fabrikų savininkai tariasi susijungti į milžinišką trustą, apimanti visus stiklo fabrikus Suv. Valstijose. Trusto viršininkai tada turės valdyti, kiek kokio šalyje stiklo turi būti padirbama ir už kiek paruoinama. Fabrikams, kuriems lieps pertraukti darbus, kiant perdidelę sąkrova neatpiguotu prekes, mokės tokią jau pelną, kaip ir tiems, katrie varto darbus. Visas trusto kapitalas dasieks 7 milijonus dol.

209,000 ateivių apsiliko.

Washington, 8 Rugsejo. Valzijos ir Darbų Departamentas paduoda, kad laikė dabar pasibaigusiu metų Suv. Valstijų gyventojų skaitlius pasididino su 209 tūkstančiais ateivių. Ateivių pribuvo viso 924 tūkstančiai; išvažiavo atgal Europon 715 tūkstančių; taigi apsiliko šiandien 209 tūkstančiai.

Ekspertai tyrinėja kasyklą.

Wilkes-Barre, Pa., 5 Rugsejo. Victor Watteyne, viršininkas Belgijos kasyklų departamento, ir Carl Miss-

ner, Vokietijos kasyklos tyrimininkas, pribuvo į šią apieinklę, tyrinėdami angliakasyklą. Juodu yra parkiavę Suv. Valstijų rando, idant ištyrę duotų patarimus, kaip itaisyti kasyklas, kad nebūtų tiek sužeidimų ir užmušimų. Belgijos ir Vokietijos kasyklos sužeidžia ir užmuša tiek pusę tiek darbininkų, kiek Amerikos kasyklos; užtai anie ekspertai parkiavę parodyti, iš ko tas skirtumas pačina. Subatvė ant New Yorku pribuvo A. Desborough, sąjarys Anglijos rando komisijos prizinrinčios paraką ir visokius plystančius daiktus. Jis teigė, jog parkiavėtas Suv. Valstijų rando ir pagelbės pagerinti šios šalies kasyklas.

Ugnis Kalifornijos giriose.

Sonora, Cal., 8 Rugsejo. Girių gaisras, kuris per kelias dienas jau siaučia šitoje apieinklėje, pasiekė nekurią giesrą dalį, kur stovi milžiniškos, pagarsėjusios savo didumu Kalifornijos egles (sequoia). Pati didžiausioji egglė, kuri yra 327 pėdų augsta ir 76 pėdas aplinkui stuoibri, jau dega. Gesintojai jokių būdu nestengia ugni sulaukyti ir laukia tik, kad vėjas persmainytų ir tokiu būdu liepsnas sulaukytų nuo apsiplatinimo.

Drėkina laukus.

Omaha, Neb., 8 Rugsejo. Suv. Valstijų randas pabaidė budavoti milžiniškus tvenkinus, mlyrydamas apdrėkinti tyrlaukus vakarinėje Nebraskaje ir Wyoming valstijoje. Tarp kalnytų ten pabudavotas tvenkinys, kuris ateisio suvirš milijoną dol. Jis sulaukys vandenius, virstančios nuo kabanų, kurie pavasariu savo užtvinnais daug bledies padarydavo. Sutvenkintų vandeni nuleis ant tyrlaukų, padrekinant juos ir tuomi padarant iš jų vaisingiausius laukus. Ana žemė nedrekinata nėra verta nė po 1 dol. akieris, bet padrekinant fermeriai užmoka už juos 90 iki 100 dol. už akierį. Suvirš milijonas akierių bus drėkinama iš ano tvenkinio. Valdžia parduo-da žemes po 35 dol. akierį su teisėmis amžino naudojimo padrekinimo vandens. Pirmimui reikia tik mažos sumos, damokėjimus pabaidiant 10 metų. Surinktais tokiu būdu pinigais valdžia keta budavoti naujus tvenkinus ir paversti farmomis naujus tyrlaukus.

Faktai apie New Yorką.

New Yorku gyventojų skaitlius yra 4,800,000. Visame pasaulyje vien Londonas, Anglijos vyriausias miestas, yra už New Yorką didesnis, nes turi pusę milijono gyventojų daugiau. Bet New Yorkas sparčiai auga; beje, auga septynis kart' greičiau už Londoną ir penkis kartus greičiau už kitus Amerikos miestus. Taip beaugant, sprendžiama, kad netruks nei 10 metų, kada New Yorkas bus didžiausiu miestu pasaulyje.

Stai akysvos žinios apie New Yorką:

Daugiau nei 250 tūkstančių žmonių dirba naktimis. Coney Island'e, New York-

ko pasilinkęsimu pajūryje, vasaros mėnesiais atsilanko iki 500 tūkstančių žmonių ant dienos.

New Yorku yra 132 milžiniškos teip vadinamos departamentų krautuvės, kuriose viso dirba 50 tūkstančių pardavėjų ir priziūrėtojų. Mieste randasi 114 teatrų, kuriuose krūvoje teipa 110 tūkstančių žmonių.

Kas metal New Yorku atsišbūna 45 tūkstančiai vestuvių, taigi išpuola po 1 vestuvė ant kiekvienų 11 minutų laiko.

Gimimų išpuola po 1 ant kiekvienų 3¼ minutų; miršta 1 kas 5 minutes ir 20 sekundų. Taigi gimimų skaitlius pereinia mirimus ir muestas didintus net, jei ir jokių ateivių nepribūtų.

Per sužeidimus pernai mirė 3,919 ypatų; žmogžudysčių buvo 284, o patžudysčių 711. Iš ligų labiausiai mario žmones sausligė; nuo jos pasimirė 8,999 ypatos.

New Yorku gyvena 8,000 advokatų, 5,000 aktorijų ir 3,000 aktorų, 10,000 muzikantų, 1,600 graborių, 852 moterių barzdaskudžių.

Brangiausia New Yorku vieta laikoma No. 1 Wall st.; budavojimo vietą ten neseniai pirsidavė už 700 dol. ketvirtainė pėda.

New Yorku viešuobiuose pernakvoja kasdien 250 tūkstančių žmonių.

KORESPONDENCIJOS.

Brooklyn, N. Y.

Rugpjūčio 2-ą dieną, 'Karieniės Aniolų Draugystė' apvaikšėjo savo šventę. Ant draugystės Mišų, kurias patys savo lėšomis užpirkome, virstančios nuo kabanų, kurie pavasariu savo užtvinnais daug bledies padarydavo. Sutvenkintų vandeni nuleis ant tyrlaukų, padrekinant juos ir tuomi padarant iš jų vaisingiausius laukus. Ana žemė nedrekinata nėra verta nė po 1 dol. akieris, bet padrekinant fermeriai užmoka už juos 90 iki 100 dol. už akierį. Suvirš milijonas akierių bus drėkinama iš ano tvenkinio. Valdžia parduo-da žemes po 35 dol. akierį su teisėmis amžino naudojimo padrekinimo vandens. Pirmimui reikia tik mažos sumos, damokėjimus pabaidiant 10 metų. Surinktais tokiu būdu pinigais valdžia keta budavoti naujus tvenkinus ir paversti farmomis naujus tyrlaukus.

Ką minėtos draugystės kairukai sparnai sustraikavo, tai dar nedidelė bėda. Visur atsiranda vyaurumai nuomonių. Bet tas jau negerai, kad panašiuose ergeliuose neretai pasirodo laisvamanių įtekėmė. Išties to menciaus žmogystos skverbiasi į visas katalikų draugijas vien su tuom siekiu, kad jas ardyti.

Rodos, tą apsiirėškima draugysčių gyvenime jau seniai patėmijome, ir metas jau būtų kaip nors jį prašalinus. O vienok kaip ateina rinkimas komiteto, tai žiūrėk, vėl išrenkama tuos pačios, arba kitus, kurie gražiai moka priskalbinti. Katalikų neusisipratimas kalčiausias, kad savo draugijose laikome neramos dvasios sąnarius ir juos da-gi renkame komitetan.

Brolučiai, apsižiūrėkime ką darą. Pažvelgkime truputi toliau į ateitį ir pagalvokime, ar neusilaikysime Prancūzijos laikų su savo apsišleidimu. Dar laikas. Mūs' priešai, t. y. lietuviai katalikų priešai, dar ne labai galingi. Taigi ir metas

mums pasinaudoti dabar, kada laikas, bet ne kada jau cicilistai įstatymus mums pradės teikti. Vietinis.

Du Bois, Pa.

Mės Dubojaus Lietuviai atsiliepiame į lietuviškus godotinius kunigus, -jeigu kur randasi lietuviškas kunigas be parapijos, ar neseniai iš Lietuvos pribuvęs, teiksis pas mus pribūti ir apimti pas mus klebonystę lietuviškoje parapijoje.

Čia apygardė daili ir oras sveikas, teip kaip Lietuvoje. Lietuvių yra didelis pulkelis pačiame Dubuojeje ir kaimuose aplink Dubojų. Lietuviai dailiai pasielgia ir, matomai, nesnaudžia, nes turi lotą nusipirkti ir turi pasistatę didelę salę pavaldė bažnyčios, ir viskas išmokėta.

Gavome nuo Jo Mylistos Vyskupo pavelyjimą tvirti lietuvišką parapiją, tik neturime kunigo. Tai jeigu kur rastųsi kunigas be parapijos, gali be baimės pas mus atvažiuoti. Mės visi esame gavę pradėti tolesnį darbą ir stengsimės kiek galėdami. Teikėtės atsišaukti po šiom adresu:

Mr. Peter Stepanauskas, 804 Washington Ave., Du Bois, Pa.

Chicago, Ill.

Ar dar ilgai skursime be katalikiškai-tautiškos mokyklos? Nežinau, ar atsiras toksai, kurs ant šio klausimo atsakytų. Bet šauksmas prie šviesos, prie mokslo, kaskart' vis labiau gir-džiama. Teip, pukių dalykas. Bet iš kur tą mokslą įgyti, kad nėra tu, katrie mokytų. Pradinį mokyklų jau šiek tiek čion yra, bet apie vidutiniškas įstaigas tai dar nieko negirdėti. Taigi jau nesyki buvo išdėstyti patarimai, 'Zvaigždėje' ir kitiene laikraščiuose, kad lietuviai mokslieviai važiuotų įgavimui mokslo į Valparaiso universitetą arba lenkų kolegiją ir seminariją Detrote. Apie pirmąją įstaigą nieko negaliu pasakyti, nes dalyko neistyrus nėra ir kalbos. Bet kadangi jau buvo netiesai taipinta, 'Zvaigždėje' ko kio ten Mini-mo, tai ant to kaipo auklėtinišis šios įstaigos negaliu tylėti, o tokio Mini-mo šioje įstaigoje ir negirdėti.

Ponas Minimas savo straipsnyje viešai prakalbo, juog Detrote lenkų įstaigoje lietuviai turi didesnę luosybę, negu lenkai, kas visiškai netiesia; ir suprantamas dalykas, jeigu kas jaučiasi savvyje mažiau teisybės, bet daugiau neteisybės, tai jau ir be abejonės slėps; teip tai ir Minimas padarė, patsai pasielgdamas, nes netik to įstaigos mokiniams nėra žinomas toksai vardas, bet ir tyrinėjant nebuvo galima surasti. Jis pasakė viešai, juog čion daugiau lietuviai turi luosybę, bet nenurodė, kame ta luosybė, vien tik paminėjo, juog čion lietuviai gana daug laikraščių turi; bet tiesior pasakau, juog lenkai čion daug daugiau jų turi. Tai jeigu kas iš jaunuo-mėnės gal ir itikėjo Mini-mo straipsneliui ir yra pasiren-

gęs ten važiuoti, tai neginu, bet geriaus padarytų, kad važiuotų pas anglus arba prancūzus. Nes kolai dar neturime savo ir nežinome dar, kada tokią įstaigą su-lauksime, tai žinoma, kiekvienas norintis įgyti ar šio-kią ar tokią šaką mokslu, turi glaustis prie svetimtau-čių. Tečiau jo niekas negali veržti ir pasakyti, idant eitų ar į tą ar kitą įstaigą, nes per laikraščius, kaip dabar pasirodė, mažai teskelbiama teisybės. Čion nieko neturiu prieš laikraštį, nes laikraštis, suprantama kiekvienam, negali užsiminti tyrinėjimais straipnių, bet straipsnio rašytojas turi paduoti teisybę, o ne melus.

Auklėtinis A. Briška.

Elizabeth, N. J.

Draugystė šv. Petro ir Povilo laikė susirinkimą 30 d. Rugpjūčio ir nutarė, kad jeigu draugai išvažiavę į kitą miestą apsigyrtų, tai bene-fitų negaus, jei neduos žinia vietinei draugystei to mies-to dėl paliudyjimo; teip-pat ir mūsų draugystė stengsis paliudyti draugams kitų draugysčių, atvažiauvusiems čionai. Tas nutarta dëlto, kadangi su vien daktaro paliudyjimu Draugystė išnaudoja per nuvažiauvusius toli į kitus miestus.

Sekr. Jonas Kugis.

Yvairios Žinios.

Kanados augimas.

Pirm 25 metų Kanadoje nebuvo nė pilnai 2 tūkstančių mylių geležinkelio; šian-dien yra 23 tūkstančiai mylių. Tasyk nebuvo dar nė vienos geležinkelio linijos pereinančios skersai visą Kanadą; šian-dien tokių linijų yra tris. Pirm 25 metų Kanada išimdavo aukso nepilnai už 50 milijonų dol., šian-dien ji vien iš Klondike iš ima kasmet už 100 milijonų dol. aukso. Metuose 1851 Kanados valzbos apvertimas pasiekio tikrai 34 milijonus dol., šian-dien apverčia už 550 milijonų dol. Gyventojų skaitlius metuose 1851 buvo nepilnai 3 milijonai; šian-dien Kanados gyventojų skaitlius yra beveik 7 milijonai. Vien provincijoje Manitoba gyventojų metuose 1851 buvo tikrai 18 tūkstančiai, šian-dien yra beveik 500 tūkstančių. Žemė šiaurvakarinėje Kanadoje pirm 25 metų pirsidavė po \$1.50 akieris; šian-dien jau pabrango ant 6 iki 10 dol. už akierį.

Milžiniškas vandenpuolis.

Londono susitvėrė kompanija su 15 milijonų dol. kapitalu, kuri rengiasi išnaudoti milžinišką vandenpuolį Victoria Falls, Aprikoje, žemėje Rhodesia. Keta ten padavoti didžiausį pasatulyje elektrikos fabriką, kuris, varomas puolančiu vandeniu, pagamys elektrikos miestams, kasykloms ir dirbtuvėms per 600 mylių aplinkui. Ypačiai Transvaalo miestai iš to fabrikio naudosis.

Victoria Falls didume ir stebėklingame išrodyne toli pereiną garsųj Ameriko Niagara vandenpuolį. Milijonai tonų vandens ten griaudami'puola nuo akmens kal-

nų; grioviomo balsas girdis per 10 mylių toli, ir vandens dulkės — garai, pasikelianti augstyn į padanges matosi iš 50 mylių atstumo. Kiek įeigos yra tame vandenpuolyje, tikrai neapsakaityta, bet inžinieriai tvirtina, jeigu išnaudotų viso puolančio vandens įeigą, tai surinktų 35 milijonų arklų įeigos, arba penkis kart' tiek, kiek randasi Niagara vandenpuolyje. Kokia tai milžiniška įeiga, galima matyti iš to, kad reiktų sugdinti kasdien milijoną tonų kietos anglies, idant tą pačią įeigą pagamin-ti, kokią anas vandenpuolis turi; taigi, prilyginant, milijonas tonų anglies kasdien ten ikišio uždyką nuėjo.

Is kur prasiplatinu.

Žmonėms maistas po vi-šą pasaulį ir išvien keliau-jant nuc vieno krašto kitan, drauge prasiplatinu ir visokie augalai ir sėklos. Seniai jau praėjo ta gadynė, kada kiekvienas kraštas turėjo savo atskirus augalus. Šian-dien vyaurius augalus rasi visur, kur tik šalies oras žiemis augti pavelyja. Akva-va žiemi neturiu augalų gimtinius kraštus: kasta-nai prasiplatinu iš Italijos, cibuliai iš Egipto, tabakas iš Virginijos valstijos Amerikoje, citrinos iš Graikijos, avi-zos iš šiaurinės Aprikos, rugiai iš šiaurinės Azijos, grū-šės ir obuoliai iš Europos, agurkai iš rytinės Indijos, kviečiai iš Kynų ir Japoni-jos, žirniai iš Egipto.

Ar sveika yra valgyti obuolius.

Seniaus tankiai negana buvę vertinami sulg jų ge-rumo ypatybių ir tik paskes-niais metais jų tikra vertė likosi visuotinai pripažinta. Maitingumo vertė obuolio yra 14 nuošimtis ir susideda tankiausiai iš vandenietųjų angliadurių ir augmeniško rūgščių. Jame teigpi yra ge-ra dalis fosforo, kas daro o-buolių ypatingai dideles ver-tės dirbantiems protu ir ypatoms nerivško palinki-mo; teigpi vaikams ir pase-nusiems. Obuoliai prietam turi kitą viršų ant kitų vai-ku, kad jie yra lengvai gau-nami visuose metu laikuose šviežiame stovyje be sudary-mo. Tik minkštesnis ir skis-timings rūšys nuokuosios reikia valgyti nevirinus; kietosios ir iš dalies nenuno-gę reikia virinti. Obuoliuose yra daug geležies, ir jie yra geri atsitikimuose mažakraujybės.

Redakcijos Atsakymai.

p. Juozapui Beleckiui, Le-wiston, Ill. — Tamtos pris-įstaus laiškas neturi jokios vertės, kad būtų galima jį laikraštyje patalpinti. Patariam teigpi jo neplatinti po žmones, bet parodyti savo klebonui ir paprašyti, kad jums paaiškintų, su ko-kio tikslu panašūs laiškaai mėtomi po bažnyčias. Pri-siųskite ką nors nauding-gesnio.

Kar. Andruškevičiui, Port Chester, N. Y. — Aplikacija į 1 dol. pinigų perdavėm Susiv. kasieriui. Laikraštį pradėsieme siųsti, kaip gau-sime įsakymą nuo Centro sekretoriaus.

Fabiola

arba Bažnyčia Katakumbose.

vertė Vylautas.

(Taša.)

SKYRIUS XVII.

Dvigubas kerštas.

Sebastijonas atėjo į katakumbas nevien idant palaidoti kūną pirmutinės to laiko kankintinės, bet ir idant pasižekėti su Popiežium Marcellinu apie jo ypato saugumą. Jo ypata buvo perbrangi Bažnyčiai, idant galeto ją taip greitai atiduoti, o Sebastijonas žinojo, kaip jo įšeko. Torkvatas dabar tą patvirtino, išreikšdamas Fulvijaus planus ir jo mieri buvimo ant Grudžio ordinacijų. Paprastas šv. Tėvo namas jau nebuvo saugus, ir garbingas kareivis, „Krikščionių Protektorium“ vadinamas, kaip randame jo aktuose, paėmė viską ant savęs. Reikėjo tenai paslėpti Popiežius, kur niekas jo neįžekotų, nesitikt, kad jis tenai galėtų būti, todėl Sebastijonas jį patalpino pačiame diecizui paliojyje. Persirengęs šventas vyskupas, Sebastijonas ir Kvadrato vedamas, apleidė karpines ir nukeliavo į Irenos, prakilnios krikščionės, kambarius, kuri gyveno nuolatinę Palatino dalyje, kur jos vyras buvo palioji dažidretoju.

Ant rytojaus anksti rytą Sebastijonas matėsi su Pankraciu.

— Mano mielas vaikeli, — jis tarė, — tu turi tuojau pasiekti Romą ir kelti ir Kampaniją. Arklius parengiau tau ir Kvadratui ir nėra ką galuoti.

— O kodėl, Sebastijonai? — klausė jaunikaitis su nuliūdusiu veidu ir apsiarsiojęs. — Ar ką blogo padariau, ar gal netiki ir mano tvirtumą?

— Viskas gerai, užtikrinu tave, tik pradžiai man, juog manęs visada klausysi, o tavo paklūnumas niekad man nebuvo tokis reikalingas, kaip dabar.

— Meldžiamas, Sebastijonai, pasakyk man, kodėl?

— Tas da turi likti paslapyje.

— Kaip tai, vėl nauja paslaptis?

— Laikyk ją už viena ir tą pačią, dvejai sykiu atsidėngs. Bet aš pasakysiu, ką turi daryti, o tik, būsi iš to užgandėtinis. Korvinas gavo paliepimą sulinti Kromanciją ir visus su juo apsigyvenusius, da jaunus tikėjimo, kaip mums parodė lūdnas atsitikimas su Torkvatu, ir kas da yra blogiau, nukankinti tavo seną mokytoją Kasijoną balseisui būdu tenai ant vietos, Fundi. Aš noriu, idant pasiskubintum prieš jo pasiuntinį (gal jis pats jos) ir apie viską praneštum.

Pankracas vėl nudžiugo, nes matė, juog Sebastijonas ant jo užsitiki.

— Tavo noras man užtenka, bet eičiau ir pasaulės kraštą, idant išgelbėti mano gerai Kasijoną arba koki kitą krikščionį, — tarė linksmai Pankracas.

Tuojaus buvo apsiiręngs, atsiveikino su savo motina ir pirma nė Romos gyventojai suklio iš miego, jau jis ir Kvadratas jojo ant savo drūtų arklių, turėdami prie balnų po gerai prikrautą krepšį, leidžiamiesi tiesiog per Kampaniją, idant greičiau dasigauti ir mažiau laukoma kelia, via Latina.

Korvinas, norėdamas pats ypatingai atlikti tą biauų darbą, kaip garbingą, pelningą ir smagų, atidėjo savo keliuonę ant kelių dienų, idant duoti sugyti savo peidams ir idant atsakandiai prisirengti. Jis pasisamė vežimą ir paėmė pulvėlį Numidiškų raitelių, kurie galėtų spėti joti paskui vežimą, paleista gera šuole. Bet krikščionys pralenkė jį dviem dienom, norint jis keliavo geresniu ir trumpesniu keliu, via Apia.

Pankracas, pribuvęs ir Stovyklų Vile, jau rado jos gyventojus palmtus nerimasties dėl eideko pagarsinimo. Priėmė jį labai širdingai, o Sebastijono laisčia, perserganti juos, skaitė su didele godone. Po perskaitymo visi pasimeldė, o paskui greitai tarėsi, ką turi daryti. Morkus ir Macelinus su savo tėvu Trankvilinu jau buvo išvažiavę Romon ant šventinimų. Nikostratas, Zoė ir kiti leidosi paskui juos dabar. Kromancijus, kuriam nebuvo skirta kankintinio karnūna, norint Bažnyčia apie jį mini su jo sūnum 11 Rugpjūtio, liko nekuri laiką Fabiolės Viliėje, gaves ant to daleidimā be išreikšimo priežasties, nes jis norėjo da ilgiau toje apielinkėje užsitikti. Vile ad Status palikta buvo keliems užtikimiams tarnams.

Kada pasiuntiniai atsilėjo patys ir davė užtektinai pasiliko arkliams, leidosi toliau i keliuonę tuo patim keliu, kuriuo Torkvatas neseniai keliavo ir Fundi, kur jiedu sustojo menkame, tamšame viršbutyje prie Romos kelių. Pankracas tuojaus suarado savo senąjį mokytoją, iš ko tasai buvo labai nudžiugęs. Pankracas jam papasakojo savo pribuvimo priežastį ir meldė, idant jis bėgtų arba nors gerai pasislėptų.

— Ne, — atsakė geras senelis, — taip būti negali. — Aš jau esu senas ir man šitas neauktingas mano gyvenimas jau nubodo. Aš ir manė tarnas esame vienatiniai krikščionys šitame mieste. Teisybė, geriausios šeimynos sūzduva ir mano mokyklą savo vaikus, nes žinojo, juog pas mane bus jį valkai taip dorai vedami, kaip tik pagonizmas gali norėti, teidus neturiu mano mokyklinį tarpe jokio prielankaus iš priežasties, kad su jais visada

turėjau drūčiai apsielti. Jiems nedatenka net paprasto pagonams švelnumo. Jie visi nekencia mokslo ir, man rodosi, tarpe vyresniųjų daugelis yra tokių, kurie noriai atimtu man gyvstį, jei tik žinotų, kad už tą nebūs bausti.

— Kaip nelaimingai tau elnais, Kasijonai, tat nepadarei ant jų jokio ispūdiu? — paklausė Pankracas.

— Labai mažą arba jokio, brangus Pankracai. Ir kaip aš galėjau ką padaryti, būdamas priverstu duoti jiems skaityti tą pavojingas knygas, pilnas visokių pasakų, iš kurių susideda romiška ir greikiška literatūra? Ne, aš mažai padariau žodžiais, gal mano mirtis daugiau jiems padarys.

Pankracas matė, juog Kasijono neperkalbės, o net ir pats būtų noriai pristoj, aš atiduoti savo gyvstį už Kristų, jeigu nebūtų pradžėjęs Sebastijonui, neištatyti savo gyvsties ant pavojaus kelionės laike. Teidus jis apsiliko netoli miesto, idant matyti pabaigą.

Korvinas atkeliavo su savo žmonėmis prie Kromancijaus vilės ir labai anksti puolėsi per vartus prie namų. „Rado juos tuščius. Išėjėjo juos visus, bet nerado jokios ypato, jokios knygos, jokio ženklis, kas galėtų liudyti apie krikščionystę. Persirdes ir pailses, jis pažirėjo per langą, ir pamatė daržė dirbantį žmogų, užklausė jo, kur yra namų lozininkas.

— Ponas nepasakoja vergams, kur jis eina, — atsakė darbininkas tokią pat šurkščiā lotyniškā kalba, kaip ir jo žodžiai.

— Tu iš manęs juokiesi. Pasakyk man tuojau, kurino keliu jis su savo draugais išėjo?

— Per šituos vartus?

— O paskui?

— Židrėk tenai, — atsakė tarnas, — matai vartus? gerai, o daugiau nieko nematai. Aš čionai dirbu, matau vartus, o daugiau nematau nieko.

— Kada jie išėjo? nors tiek gali pasakyti.

— Po to, kaip da atėjo iš Romos.

— Kokie du? Vėl du? tai išrodo...

— Vienas jaunas, labai gražus, gieda taip gražiai. Kitas labai didelis, labai drūtas, balseis. Ar matai tą medelį su šaknimis išrauta? Jisai jį taip lengvai išrovė, kaip aš ištraukiu iš žemės mano šita lopeta.

— Vėl tie patys du! — suriko Korvinas, balseis persirdes. — Vėl tas balseisus valks pagadino mano planus ir sunaikino mano vilkai. Na, tegul tik jis man papuls, turės už tai gerai.

Kaip tik jis atsilėjo, tuojaus leidosi toliau i keliuonę, idant visą savo piktumą išlieti ant seno savo mokytojo, jei jo ta piktā dvasia, kaip jis Pankracą vadino, ir tenai nepralenkė. Visos keliuonės laike jis buvo užimtas planais kankinimo savo seno mokytojo ir atkeršijimo savo draugmoksliui, todėl labai nudžiugo, kada pamatė, kad nors vienas yra Fundi, kada jis tenai nukeliavo. Jis parodė gubernatoriui paliepimą suareštuoti Kasijoną, kaip pavojingiausį krikščionį, bet tas aficerius, geras žmogus, teisino, juog paliepiamas pereinā jo tiesas ir jis visą tą dalyką atidavė Korvinui. Ketino jam duoti budelį ir kitus visus reikalingus daiktus, bet Korvinas nepriėmė. Jis turėjo gana budelių savo gvardijoje, teidus paėmė su savim urėdinkā. Jis nuėjo i mokyklā, kada ten buvo pilna mokinių, ir tuojaus, uždaręs duris, pradėjo užpildinėti ant Kasijono, kuris meliai jį pasveikino, nuolaidai maistininko ir balseisus krikščionio. Iš balse, pakiliusio mokykloje ir iš išveidžios visų vaikų Korvinas greitai suprato, juog tenai randasi daug jam panašių jaunų meškučių su hienos širdimis.

— Vaikai, — atsilėpė Korvinas, — ar jūs mylite jūsų mokytoją? Jis kadaisia buvo ir manuoju ir daug aš turiu jam atlygti.

Neapykantos balseis pakilo nuo sėdynių.

— Tat aš turiu gerą jus naujieną; šitai yra daleidimas nuo dieviško imperatoriaus Maksimilijono, kuris jums daleidžia padaryti su jūsų mokytoju, ka tik jūs norite.

Tuojaus knygos, rašymui pritaistos ir kiti daiktai pasipylė kaip lietus ant seno mokytojo, kuris rankas ant krūtinės sudėjęs stovėjo prieš savo persekiotoją. Paskui vaikai paško iš savo vietų, norėdami pulti.

— Palaukite, palaukite! — rėkė Korvinas, — turime pritrinkandū darbą atlikti.

Neketiname aprašinėti kentėjimų, kokius krikščionys nukentėjo, nes tai persunku būtu, taip lygiai ir Kasijonas kā iškentėjo nerasyime, tik tai trumpai pasakysime, kad kankino jį kaip kas imanė. Pabaigintai kraujo nubėgimas ir didelės skaudėjimas užbaigė jo pajėgas ir jis puolė ant žemės. Pakilo linksmai, bet balseis klykimai, pasipylė nauji kankinimai ir jaunų šėtonų gauja išsikirstė namon, idant pasigirti savo atliktu darbu.

Prizidrėti mirštandūs krikščionis niekados ju persekiotojams nerūpėjo, todėl ir dabar Korvinas užgandėtinis savo keršto užbaigimu, paliko mirštantį žmogų tenai, kur jis gulėjo, mirti niekam nežinant. Teidus tikras tarnas pakėlė jį nuo žemės ir paguldė ant lovos, o paskui, pagal sutarti, nušuntė tuojaus pas Pankracą, kuris trumpamė laike jau buvo prie mokytojo lovos, kada jo draugai rengė viską i keliuonę. Nusigando Pankracas, pamatęs Kasijono žaizdas, ir labai susijūdino dazinojęs, kad joks piktas žodis iš jo lūpų neišėjo, o ir dabar visas malda buvo užimtas. Kasijonas dabar pažino savo mokini, melias i jį nusiųsijojo, sušpaudė jo ranką, bet kalbėti negalėjo. Iškentėjęs iki ryto, jis ramiai numirė. Laidotuvis buvo be iškilmės ir ant vietos, nes namas buvo Kasijono savinamas. Pankracas apleidė vietą su perversa širdžia, kad randasi toki bėsiširdiai žmonės, kurie gali tokių darbų dasileisti. Teidus Pankracas

klydo, nes ir Korvinas vos savo kerštą užbaigęs, pradėjo jo biauėtis ir gėdytis; jis bijojosi, kad dazinos apie viską jo tėvas, kuris visada godojo Kasijoną; bijojosi visų vaikų tėvų, nes jų vaikus labai papiktino, mokydamas juos mažne tėvadžuotės. Jis liėpė priengti savo arklius, bet jam atsaikytā, tie da kelių valandų pasilso reikalauja. Tas jį da labiau suerzino, sažinė jį graužė ir jis atsidėjo gerti, idant tokiu būdu viską užmiršti ir laiką greičiau praleisti. Pabaigintai jis pasileido i keliā ir po valandos ar dviejų užpuolė jį naktis. Kelias buvo labai balseisus dēlei nuolatinį lytų ir ējo krantu didelio kanalo, kuris džiovinio Pontiskas pelkes ir tarpu dviejų medžių rėdū. Korvinas vėl gėrė laike pasilso ir jautė didelį karštį nuo vyno, o teipgi didelį nesmagumą. Palengvas arklių bėgimas jį dabar labai pykdė ir jis pradėjo juos be mielaširdystės plakti. Tie, plakimu įbauginti, išgrido užpakalyje kitų arklių bėgimą, ir taip pasileido bėgti, juog jį jokiu būdu negalima buvo sulaukyti. Korvino eskorta likosi tuojaus užpakalyje, o arkliai išsuko iš kelio i takā, einanti kamuo krantu ir leidosi bėgti tarpe medžių, mētydami vežimą i visas puses. Užpakalyje jojančiu dar raiteliu, girdeidamu kanopū ir ratų dundėjimu, paspaudė savo arklius ir leidosi gēlti. Jau jiedu buvo suvis arti, kada išgrido braskėjimą ir pūkstelėjimą i vandenį. Ratas sudavė i kelma, vežimas apsisvėrė, o girtas vežėjas iškrito i vandenį, perlekdamas per ratų žemyn galvā. Akimirksnyje Pankracas nušoko nuo savo arklio ir stovėjo ant kanalo kranto drauge su savo draugu. Prie silpnos tekandio nulio žviesos ant balso pažino jaunikaitis Korvinā, voliojantys dumbloose. Krantas buvo neauštas, bet šlapias ir šlūsas, todėl kožnā sykį, kada Korvinas stengėsi išlipti, paslyzdavo ir iplūdavo da giliau i vandenį. Jau buvo labai pailsęs ir susalęs nuo tos šalios madynės.

— Prigulėtu jį tenai palikti, — murmėjo šlaurus centurijonas.

— Tylėk, Kvadrate, kaip gali taip šnekti? Paduok man savo rankā. Teip, — tarė jaunikaitis, leidžiamas nuo kranto ir griebdamas suvis priėšą už peties, kada tas, jau suvis pajėgų netekęs, krito atgalios i vandenį. Tas kritimas jau būtų buvęs paskutinis. Ištraukė jį ir paguldė ant žemės, balseis visą išrodanti. Pradėjo jam trinti smilkinius ir rankas ir jis jau pradėjo atsisgaivėti, kada ir jo draugai prisirianto. Jū tai globai atidavė nelaimingąjį drauge su mašnele, kuri buvo išpuolusi iš kišenias, kada jį traukė iš vandens. Teidus Pankracas atsiėmė peilį, kuris dabar sykio su pinigais išpuolė, o kuri Korvinas šu savim nešiojosi kaipo ženklā, juog Pankracas nušplėdė ediktā. Tarnai papasakojo Korvinui, kada tas geriau atsispeikėjo, juog jie jį ištraukė iš vandens, bet mašnele kur dingo ir turbūt guli kur dumbloose jau giliai nuskenodus. Jie nuėmė jį i artimajį namā, kad tuotarpu taisė vežimą, o jie gėrė už Korvino pinigūs, kada tas miegojo.

Du kerštu tapo atliktu tą dienā — pagoniškas ir krikščioniškas. Koznas savo būdu.

SKYRIUS XIX.

Viesi darbai.

Jei prieš edikto apgarsinimą Dioklecijono Termos kilo augstyn, aplietos kruvinu prakaitu krikščioniškų darbininkų, tai skaittytojas suvis nesistebės, kad darbininkų skaitlius ir prakaits dabar žymiai pasididino, kilant kasdien balseisiam persekiojimui. Pats diecizorius Dioklecijonas ketino būti prie inauguracijos savo numylėto namo, todėl sutraukta tapo dvigubai darbininkų, idant i laikā darbā užbaigti. Kasdien ateidavo būriai vadinamų praskaitėlių iš Porto Luna, iš Sardinijos, o net iš Krimo arba Kersonezo, kur buvo paskirti prie darbų kasyklose, o dabar tapo pristatyti prie sunkiausiu darbų prie namų statymo. Nešioti medžiagā, plaustyti ir skaldyti akmenis ir murmulus, maišyti kalkius ir molį ir statyti sienas, tai buvo darbas, prie kurio vardavo tikėjimiskus praskaitėlius, iš kurių daugelis suvis buvo neaprė prie jokio sunkaus darbo. Vienatinė už jų darbā užmokestis buvo ta pati, kuriai gaudavo mlail ir jaučial, drauge su jais dirbantieji. Mažai kā už tvartą geresnė, jei geresnė, vieta miegojimui; maistas vos užtenkantis užlaikyti gyvastį, drapanos vos užtenkančios apgynimui nuo didesnio šalčio, tas buvo viskas, ko jie galėjo tikėtis. Gėlelinai pančiai, sunkūs rėtežiai ant jų kojų, idant negalėtų pabėgti, didino jų kentėjimus; dažidretojai, išrinkti iš pikčiausių žmonių, stovėdavo visada su lazda ar botagu ir be mielaširdystės juos kapodavo arba dēlei užgandėtinis savo norui kankinti silpnesnius, ar idnat tokiu būdu geriaus patikti savo ponams.

Teidus Romos krikščionys laikė savo ypatingą globoje visus tuos šventus išpažintuos. Diakonai atkandavo juos, papirkdami sargas, jaunį vyrat drasial eidavo i jų vidurį ir dalindavo jiems sotesnį valgi ir šiltesnes drapanas, o teipgi pinigūs, idant pritraukti prie savės dažidretojos ir igygtu nuo jų geresnį su darbininkais apsiėjimą. Patysgi atsiduodavo jų maldoms ir būčiuodavo pančius ir žaizdas, kurias jie dēlei Kristaus kentėjo.

Tas rinkius pasmerktu už tikrą Dievui tarnavimą žmonių buvo naudingas ir kitam siekiui. Lygiai kaip progas, kuriame Lukulius laikė nupenėtus minogus, paskirtus bankietams, kaip klėtkos, kuriose laikė retus paukštius, kaip užvarai, kuriuose laikydavo nupenėtus gyvulius, aukojimui paskirtus didesnes iškilmės laike, kaip urvai, kuriuose laikydavo balseis žvėris paskirtas

(T. b.)

